

SZÖVEG –
DUBINYÁK RÉKA

KÉP –
NAGY BÁLINT PÁL

SOROZAT –
RIPORT

” HOGY MUTATHASSAM: ÉN MAGYAR VAGYOK! ”

Éva és **Ali** talán soha nem találkoztak volna egy békés, háborúk nélküli világban. A közel-keleti vallási menekült férfi tíz éve Magyarországon él, és úgy döntött, magyar akar lenni. Éva, aki maga is megjárta a menekülttábort, örömmel segít neki.

◆ – Ali, te hogy kötöttél ki éppen Magyarországon?

Ali: 2007-ben Irakból menekültem el. Szerbián keresztül jöttem, menedékjogot kértem, de csak Magyarországon lehetett. Többször voltam börtönben, Kiskunhalason is egy hónapig. Nem volt annyira rossz, de hát milyen börtön jó? Szegedre mentem, aztán Pestre. És elkezdtem dolgozni. Nagyon nehéz volt új életet kezdeni. Tudod, amikor nem tudsz nyelvet, nem ismersz senkit, nem könnyű. Utána dolgoztam, albérletet kerestem, most öt éve szakács vagyok egy török étteremben. Hála Istennek most jó életem van.

– Miért kellett elhagynod a hazádat?

Ali: Jezidi vagyok, és katona voltam, ezért muszáj volt eljönnöm. A jezidi egy vallási kisebbség, csak születéssel válhatsz azzá. Állandóan üldöztek és üldözik minket a mai napig. Nagyon nehéz most is Irakban. Az iszlámisták megtámadják a jezidi kislányokat, a nőket szexrabszolgának kényszerítik, a férfiakat pedig lemészárolják. Moszultól 200 km-re laktunk, Singál városában, amit szinte csak jezidik laknak. Szaddám Huszein óta minden iskolát, kórházat, közintézményt bezárattak nálunk. Szóval semmi sincsen.

– És a családod otthon maradt?

Ali: Egyedül indultam neki, a családom Irakban van. Most viszonylag biztonságban, kurd táborokban élnek, el kellett hagyni az otthonukat. Lakásukat az iszlámisták elvették, ráadásul most csadort kell viselniük egész nap, pedig nem muszlimok... Két éve, télen, nyáron. Nem ugyanaz, mint itt. Sokszor 40, 50 fok is van.

- Éva, te állampolgársági vizsgára készíted fel Alit. Miért fontos számodra, hogy segíts neki?

Éva: A Menedéknél dolgozom körülbelül öt éve, én is menekült vagyok. Én is voltam a békéscsabai menekülttáborban, ő is volt ott. Tulajdonképpen menekültként születtem a második világháború idején, amikor megkezdődött az erdélyi hadjárat. Édesanyám két gyerekkel meg velem a hasában egy ökrös szekérral menekült Pomázra. Aztán visszamentünk ugyan Erdélybe, és ott nőtem fel, de 1990-ben úgy hozta a sors, hogy a szülőházamban lettem menekült ismét. Marosvásárhelyen ügyvédként dolgoztam, amikor az interetnikus villongások kitörték, és sajnos belekeveredtem, amit azóta is bánok. Elkézdünk félni, nekem volt is miért, márciusban hivatalos feljelentést akartunk tenni Bukarestben arról, hogy mit tettek a románok a magyar parasztokkal. Állandóan követtek engem, aktáim voltak. Egyik éjszaka unokanővéremmel

beszöktem egy kórházba, hogy interjút csináljak azokkal, akiket a románok megverték, hogy elmondják az igazat, de lebuktam. Ha akartam, ha nem, el kellett jönnöm. Semmim nem volt, csak 13 forintom. 13 forinttal a zsebemben és a lányommal a karomban megkérdeztem a határnál, hogy meddig jutok el ezzel a pénzzel, és azt mondták, a békéscsabai menekülttáborba. Éjszaka dörömböltünk az ajtón a lányommal. És így lettem a saját hazámban menekült. Furcsa az élet.

- Akkor ezért vagy ennyire érzékeny erre a témára?

Éva: Igen, nem beszélve arról, hogy később, már nem menekültként, de Kanadában is éltem tíz évet. Kint is önkénteskedtem, egy idősek otthonában, aztán amikor hazatértem, a Menedéknél folytattam. Ez az állampolgársági vizsga, amire Alit készítem fel, rettenetesen nehéz dolog.

Ali: Például vannak olyan szavak, amelyek a régi magyar nyelvben éltek, ma már nem használják őket.

Éva: A magyar lakosság 25 százaléka tudná letenni a vizsgát. Történelem, művészet, földrajz, nem beszélve a politikai részről. Látod, hogy Ali mennyire tudja ezt a beszélt nyelvet. Viszont hogyan magyarázom el, hogy mit jelent az „államhatalom”, a „végrehajtás”? Néha beleizzadok, de ha megérti, megvan a napi sikerélmény mindkettőnknek. Mindenkinek kívánom ezt az örömet, mert csodálatos! Ali nagyon okos.

– Mióta készültök együtt a vizsgára?

Ali: Egy hónapja kezdtük, minden csütörtökön átveszünk egy anyagot.

Éva: Körülbelül tavaszra fog készen állni a vizsgára, ha párhuzamosan megtanul magyarul írni és olvasni. Ami azért nagy kihívás, mert a jezidi közösség egy olyan csoport, amelynek nincsen saját ábécéje, írása. A kurdnak egy nyelvjárása. Ráadásul Ali, amióta megszületett, üldözték, nem járt iskolába. Ma is ők az Iszlám Állam legnagyobb ellenségei. A jezidi egy nagyon zárt vallás, ahogy Ali mondta már, ebbe csak beleszületni lehet, és nem lehet kilépni.

Ali: Igen, nem hasonlít semelyik valláshoz, és nem is szabad hasonlítani. Például nem engedi, hogy más vallásból hozzál feleséget. 9000 évvel ezelőtt is volt a vallásom, de mindig is ki akartak irtani minket a muszlimok, és ez a mai napig tart. Németországban van egyébként egy jezidi közösség. Sok szexrabszolgáságból megmenekült nő él ott.

Éva: 2007-ben Irakban az Iszlám Állam több ezer jezidit üldözött a Szindzsár-hegyre, ahol rengetegen haltak éhen, mert hosszú hónapokig elszigetelték őket. Szerencsére Ali ekkor már nem volt ott.

Ali: A családom még ott van.

Éva: De viszonylag biztonságban, az is nagy dolog. Itt ugye egyedül élsz?

Ali: Igen, egyedül. Volt négy évig élettársam, egy magyar lány, de a vallásom nem engedte, hogy elvegyem. Nagyon nehéz nekem itt Magyarországon. Nem ért meg senki. Hozzak otthonról lányt, hogy a feleségem legyen?

”

A segítség is olyan, mint a szeretet: nem lehet mindig ugyanannak visszaadni, akitől kapod, hanem gyűrűzik tovább.

35 éves vagyok, nekem kell család, gyerek. Ráadásul itt azt hiszik, minden migráns egyforma. Megyek az utcán, és arabnak néznek. Ha kiderül, hogy iraki vagyok, akkor meg terrorista. A Teréz körúton kávézgtam egyik nap. Egy nő is jött, odaült mellém, kicsit beszélgettünk, kérdezi, hogy milyen nemzetiségű vagy, mondom iraki, uhh, és elment.

– Ez nem volt mindig így?

Ali: 2014 óta nagyon nehéz az Iszlám Állam miatt. Vannak jó emberek, és vannak rossz emberek. Nem mondom, hogy az, aki az én vallásomhoz tartozik, mind jó ember. De a migránsokat sem szabad mind terroristának nézni.

– Rajtad kívül vannak Magyarországon jezidiek?

Ali: Nincsenek.

Éva: Tudnál róla, ha lennének?

Ali: A migránsoknak jó a kapcsolata egymással, iraki kurd vagyok, tudnék róla, ha még lennének az országban. De mostanában nem is foglalkozom ezzel, csak a munkával, meg otthon vagyok. Nem a fiatal emberek világát élem, én nem csinállok semmit. Hála a Jóistennek, nekem itt jó. Albérletben lakom, de nagyon nehéz volt ezt is megtalálni. Amikor albérletet kerestem, és kiderült, hogy migráns vagyok, mondták, hogy köszönik, nem kérnek belőlem. Persze rosszul esik, de az ő lakása, ő dönt. Viszont van egy banki lakásmegtakarításom, minden hónapban teszek félre három éve, már csak egy év, és akkor lesz saját lakásom. Én nem is tudtam, hogy van ilyen, de egyik régi szomszédom, egy idős nő hívta fel a figyelmemre rá. Nem mindenki ugyanaz, látod? Voltak olyan szomszédjaim is, akik, amikor elköltöztem, sírtak, nem akarták, hogy elmenjek, de volt olyan is, aki mindig veszekedett.

- Ti könnyen megtaláltátok a közös hangot?

Éva: Ó, nagyon. Tudod, bizonyos szempontból vannak közös pontok, én is székelő vagyok, egy kis népcsoport tagja, nekünk a katolikus vallás nagyon fontos, mi is jobban kapaszkodunk bele, mint mások. Értem ezt a fajta gondolkodást.

- Egy vallástalan ember talán nem értené meg, hogy miért tart ki valaki a vallása mellett annak ellenére, hogy üldözik miatta, és magányba kényszeríti.

Éva: Igen. Én a vándorlásaim során rengeteg segítséget és szeretetet kaptam. A segítség is olyan, mint a szeretet: nem lehet mindig ugyanannak visszaadni, akitől kapod, hanem gyűrűzik tovább, tehát egyfajta körforgás a segítségnyújtás. Nekem teljesen természetes, hogy amit kaptam, azt visszaadom. Nem Ali az első, akit felkészítetek, ő a tizedik. És eddig mindenkinek sikerült. Boldog vagyok, amikor vizsga után telefonálnak, hogy sikerült! Hát, néha sírva is fakadok, de komolyan.

- Miért most döntöttél úgy, hogy magyar állampolgár szeretnél lenni?

Ali: Azért tanultam meg, hogy itt hogyan viselkedjek, hogy beilleszkedjek. Sokan jönnek egyébként a munkában is hozzám, hogy: „Sok helyen dolgoztam, de olyan szépen nem beszélt még senki, mint te.” Én csak szépen tudok. Ha az ember saját maga iránt

tiszteletet akar, másokat is tisztelnie kell. Éva egyébként nagyon jó tanár, nagyon jól magyaráz. Életemben nem jártam iskolába, de hat nyelven beszélek. De kinek mondjam? Senki nem hisz nekem. Amikor kicsi voltam, apukám, nagybátyám mondtak meséket. 4000 éves meséket. Nektek van Bibliátok, nekünk semmi ilyesmink nincsen. Apukám, anyukám neveltek, tanítottak. Csúnya beszédet nem engedtek, 21 évesen, amikor egy csúnya szót mondtam, apukám a papucsot idedobta, véres lettem.

Éva: Azt tudod, Ali, hogy az iszlám azt mondja, hogy a Sátán vallása vagytok?

Ali: Persze. Van egy Istenünk, minden vallás azt mondja, van Isten és van Sátán. A mi vallásunk azt mondja, hogy nincsen Sátán. Ha lenne, akkor lenne jó és rossz, és akkor harcolnának, és egyszer világvége lenne. A mi szomszédjaink zsidók, muszlimok, keresztények – mindegy milyen vallásúak, muszáj vigyázni rájuk, nem szabad bántani őket, mindig muszáj a másikra vigyázni, mindegy, milyen vallásúak, testvérek vagyunk.

- Problémát okoz, hogy nem tudsz írni és olvasni? Hogyan tájékozódsz?

Ali: Tévében nézem a híreket, nekem is van Facebookom, de csak a videókat nézem. Muszáj, nemcsak az internet miatt, hanem mert sokszor jönnek hivatalos levelek, nagyon kiszolgáltattott vagyok. Jön a posta, lefotózom, és viberen küldöm egy ismerősnek.

Éva: És ezzel együtt jár talán egy másfajta gondolkodás is. Napról napra élni, nem tudni, mit hoz a jövő. Én a kiszámítható életet szeretem. Ali meg nem tudja, hogy mi lesz vele. Bizonyos szempontból könnyebb, mert csak a napi problémákkal kell foglalkoznia. Mi pont az ellenkező végtel vagyunk, mindig a jövő miatt stresszelünk.

Ali, te szoktál azon gondolkozni, hogy mi lesz veled mondjuk öt év múlva?

Ali: Persze, gondolkozom, most is próbálok.

- Mi lesz, ha már magyar állampolgár leszel?

Ali: Azért várom, hogy ne nézzenek migránsnak. Mondjam, mutathassam, hogy magyar vagyok, mutassam az útlevelemet: „Én magyar vagyok!” ♦